

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: **K. Z.**
zastoupená advokátem Mgr. Lukášem Nálevkou
sídlem Škroupova 441/12, 500 02 Hradec Králové

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČO 00006963**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 9. 8. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení k rukám jejího zástupce Mgr. Lukáše Nálevky, advokáta, ve výši 13 452 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 15. 5. 2024, č. j. X, byl žalobkyni přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku

Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 18. 4. 2024 poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 35 %.

2. Rozhodnutím žalované uvedeným ve výroku tohoto rozsudku bylo podle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“), o námitkách žalobkyně rozhodnuto tak, že žalovaná výrokem I prvostupňové rozhodnutí změnila a žádost žalobkyně o invalidní důchod zamítla, neboť podle nového posudku ze dne 1. 8. 2024 poklesla její pracovní schopnost o 20 %. Výrokem II žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. c) a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění žalobkyni zastavila ode dne 6. 9. 2024 výplatu invalidního důchodu.
3. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť rozhodnutí považuje za nezákonné, nesprávné, nepřezkoumatelné a zatížené závažnými procesními vadami, které mohly ovlivnit jeho správnost. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala námitky, ve kterých požadovala pouze přezkoumání data vzniku invalidity, protože se domnívala, že invalidita mohla vzniknout již dne 25. 1. 2019 po provedení totální gastrektomie. Žalovaná však původní rozhodnutí zcela změnila a žádost o důchod zamítla, a to aniž by tento názor jakkoli vysvětlila. Žalobkyně má za to, že se žalovaná dostatečně nezabývala jejím zdravotním stavem, nezhodnotila, co se ve zdravotním stavu změnilo oproti době, kdy jí byl důchod přiznán. Žalovaná měla objasnit, zda došlo ke zlepšení zdravotního stavu, stabilizaci, nebo zda původní rozhodnutí bylo výsledkem posudkového omylu.
4. Z doložených lékařských zpráv naopak podle žalobkyně vyplývá, že trpí trvalými zdravotními obtížemi (bolestmi břicha, prekolapsy, slabostí, nutností pravidelného odpočinku a dietním režimem). Tyto potíže ji výrazně omezují v běžném životě i ve schopnosti vykonávat pracovní činnost. Žalobkyně tvrdí, že žalovaná ignorovala podstatné části zdravotnické dokumentace a vycházela pouze z těch, které podporovaly zamítnutí žádosti. Žalobkyně nadto nebyla vyšetřena posudkovou komisí, což mohlo zásadně ovlivnit rozhodnutí.
5. Žalobkyně navrhla provedení důkazů zdravotnickou dokumentací obsaženou ve správním spise, lékařskou zprávou a žádankou k provedení dalších gastroenterologických vyšetření, posudky o invaliditě a rozhodnutími správních orgánů. Na základě uvedených tvrzení pak žalobkyně navrhla, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí. V řízení o námitkách postupovala v souladu s § 88 odst. 4 ZOPSZ, který jí umožňuje přezkoumat původní rozhodnutí v plném rozsahu, aniž by byla vázána obsahem podaných námitek, přičemž rozhodnutí může změnit i v neprospěch účastníka. Žalovaná zdůraznila, že byla při posuzování nároku na invalidní důchod vázána odborným lékařským posudkem Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 1. 8. 2024, podle kterého zdravotní stav žalobkyně neodpovídá žádnému stupni invalidity. Za takto zjištěného skutkového stavu proto žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl. Současně však žalovaná navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí MPSV ČR (dále jen „PK MPSV“) podle § 4 odst. 2 ZOPSZ.

7. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že jak v prvostupňovém, tak v námitkovém řízení bylo za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole XI. (postižení trávicí soustavy), oddílu B (postižení žaludku a dvanáctníku), položce 2 (stavy po operacích žaludku), písm. b) [středně těžké funkční poruchy] přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které je stanoveno procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 20 % - 40 %. Posudek Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 18. 4. 2024 zpracovaný na základě § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 4 ZOPSZ, a který byl podkladem prvostupňového řízení, stanovil míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na 35 %. V řízení námitkovém byla míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně určena ve výši 20 %, a to podle posudkem Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 1. 8. 2024, který byl vypracován na základě § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 7 ZOPSZ a který byl podkladem žalovaného rozhodnutí. Posudková lékařka v námitkovém řízení uvedla, že posudek v prvostupňovém řízení nadhodnotil vliv zdravotního postižení žalobkyně na pokles její pracovní schopnosti. Podle posudku žalované tak zdravotní stav žalobkyně neodpovídal žádnému stupni invalidity.
9. Krajský soud provedl při jednání dne 5. 11. 2025 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobkyně, který byl vypracován na základě § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 27. 3. 2025 PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové (dále jen „PK MPSV v Hradci Králové“), v níž jako odborný lékař zasedal doc. MUDr. L. S., Ph.D., s odborností interní lékařství. Z uvedeného posudku soud zjistil, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je stav po operativním odstranění žaludku pro syndrom adenokarcinomu žaludku a mnohočetné polypózy žaludku s operativním napojením jícnu s tenkým střevem bez průkazu malignity. Podle PK MPSV v Hradci Králové se jedná o zdravotní postižení uvedené v kapitole XI., oddílu B, položce 2, písm. b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně stanovila ve výši 20 %. Dolní hranici procentního rozpětí zvolila vzhledem k charakteru a stupni základního onemocnění, době od ukončení aktivní léčby, minimálním následkům po léčbě a s přihlédnutím k dosaženému stupni vzdělání, výkonu nejvýše středně těžké práce. Podle PK MPSV v Hradci Králové tedy zdravotní stav žalobkyně neodpovídá žádnému stupni invalidity. Předchozí přiznání invalidity PK MPSV v Hradci Králové označila za posudkový omyl.
10. Podle žalobkyně je tento posudek nepřezkoumatelný, neodborný, nesprávný a neobjektivní. Žalobkyně uvedla, že posudková komise nedisponovala odborníky v oborech diabetologie a hematologie, což bylo pro posouzení jejího zdravotního stavu zásadní. Posudek je nadto v rozporu s doloženými lékařskými zprávami a neobsahuje žádné vysvětlení, proč bylo původní rozhodnutí o invaliditě označeno za omyl.
11. Krajský soud při témže soudním jednání provedl důkaz srovnávacím posudkem PK MPSV, pracoviště v Brně (dále jen „PK MPSV v Brně“) ze dne 18. 9. 2025, neboť závěr PK MPSV v Hradci Králové, který označil předchozí posouzení za posudkový omyl, nepovažoval za dostatečně přesvědčivý. V posudkové komisi PK MPSV v Brně jako odborná

lékařka zasedala prof. MUDr. H. M. K., CSc., s odborností interní lékařství. Z tohoto srovnávacího posudku krajský soud zjistil, že PK MPSV v Brně hodnotila zdravotní stav žalobkyně podle kapitoly II. (onkologie), oddílu A (zhoubné novotvary) položky 1 (novotvary), písm. c [středně těžké postižení – stavy v kompletní remisi zpravidla po 6 měsících po ukončení onkologické léčby (operace)] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti u žalobkyně určila ve výši 35 %. Zdravotní stav žalobkyně k datu vydání žalovaného rozhodnutí tak odpovídal invaliditě prvního stupně. Vznik invalidity PK MPSV v Brně stanovila v souladu k nastalé remisi onkologického onemocnění, tj. 6 měsíců od operace, tedy od 25. 7. 2019.

12. Podle PK MPSV v Brně posudkové hodnocení podle kapitoly XI., oddílu B není správné, neboť u těchto hodnocení se předpokládá, že žaludek byl v těle posuzovaného zachován, ve skutečnosti byl žalobkyni odoperován a byla provedena anastomóza jícnu na tenké střevo pro onkologickou diagnózu. Ačkoli byla totální gastrektomie u žalobkyně provedena nikoliv pro pokročilý zhoubný novotvar, jednalo se přesto o výkon totální gastrektomie. V pooperačním průběhu jsou po gastrektomii celoživotní pooperační komplikace, je též zvýšeno riziko nádorového bujení v operované oblasti. Mezi nečastější pooperační komplikace po provedení odstranění žaludku (ale i po ostatních resekčních operacích žaludku), které žalobkyně uvádí, patří dumping syndrom, což je soubor nepříjemných zdravotních obtíží, ke kterým dochází v důsledku snížené kapacity žaludku (v případě totální gastrektomie tedy nulové) a zrychleného vyprazdňování do tenkého střeva. U žalobkyně jsou již následky po provedené gastrektomii, jak vyplývá z lékařských nálezů, trvalé. Celkově onemocnění žalobkyni limituje, běžný režim je extrémně náročný, má ataky bolesti břicha (podle doporučení specialisty by měl být pravidelný odpočinek po jídle, což v zaměstnání běžně nelze), jsou také ataky slabosti a prekolapsů, několikrát denně si musí odpočinout.
13. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
14. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění: *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
15. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10procentních bodů.*
16. Podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní*

hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.

17. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz): „[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“
18. Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
19. Krajský soud při hodnocení posudků posudkových komisí dospěl k závěru, že toliko srovnávací posudek PK MPSV, pracoviště v Brně, je úplný a přesvědčivý. Naopak PK MPSV v Hradci Králové dostatečně nevysvětlila, proč označila předchozí posouzení zdravotního stavu žalobkyně za posudkový omyl. PK MPSV v Brně zcela jednoznačně vysvětlila, proč posudkové hodnocení podle kapitoly XI., oddílu B není správné, neboť u těchto hodnocení se předpokládá, že žaludek byl v těle žalobkyně zachován, ve skutečnosti byl odoperován a byla provedena anastomóza jícnu na tenké střevo pro onkologickou diagnózu. U žalobkyně jsou již nadto následky po provedené gastrektomii trvalé. Krajský soud tak uzavírá, že posudek PK MPSV v Brně splňuje veškeré náležitosti dané zákonem, je úplný, srozumitelný a vypořádal se s veškerými lékařskými nálezy. Soud tak považuje za prokázané, že žalovaná ve správním řízení nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci, když při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně podhodnotila její zdravotní stav. U žalobkyně se k datu vydání žalovaného rozhodnutí jednalo o invaliditu prvního stupně, neboť její pracovní schopnost poklesla o 35 %.
20. Žalovaná proto nenaplnila § 3 správního řádu a dopustila se tak vady řízení. Krajský soud proto žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným ohledně stupně invalidity žalobkyně, včetně příslušného zákonného zařazení zdravotního postižení žalobkyně, procentuálního ohodnocení míry poklesu její pracovní schopnosti a rovněž datem vzniku invalidity, jak je uvedeno shora. V dané věci proto bude žalovaná v dalším řízení vycházet z posudku PK MPSV, pracoviště v Brně, ze dne 18. 9. 2025.
21. K důkazním návrhům žalobkyně krajský soud pro úplnost dodává, že navržené podklady jsou součástí správního spisu, přičemž soud ve správním soudnictví správním spisem důkaz ve smyslu § 52 s. ř. s. neprovádí, ale z obsahu správního spisu bez dalšího vychází (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
22. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle zásady úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalované uložil povinnost nahradit žalobkyni účelně vynaložené náklady

soudního řízení, tj. náklady právního zastoupení žalobkyně podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“).

23. Náklady právního zastoupení představuje odměna právního zástupce žalobkyně za 4 úkony právní služby, konkrétně za přípravu a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a), sepis žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d), vyjádření k posudku podle § 11 odst. 1 písm. d) a účast na soudním jednání dne 5. 11. 2025 podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu. Ve věci byly dva úkony právní služby (včetně příslušné náhrady hotových výdajů) realizovány za účinnosti advokátního tarifu k datu do 31. 12. 2024. Dva úkony právní služby pak byly realizovány ve znění účinném od 1. 1. 2025, což se promítá do stanovení jejich výše (srov. § 15 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025). Odměna právního zástupce žalobkyně za přípravu a převzetí zastoupení a sepis žaloby činí 2x 1 000 Kč a 2x 300 Kč (podle § 7 bodu 3, § 9 odst. 2, § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024 činí odměna za úkon právní služby ve věcech nároků fyzických osob v oblasti důchodového pojištění 1 000 Kč, nikoli 3 100 Kč, jak uvedl právní zástupce žalobkyně). Odměna za vyjádření k posudku a účast na jednání soudu činí 2x 4 620 Kč a 2x 450 Kč (srov. § 7 bod 5, § 9 odst. 5, § 13 odst. 4, ve znění advokátního tarifu účinném od 1. 1. 2025), celkem tedy 12 740 Kč.
24. Dále soud přiznal náhradu cestovních výdajů právního zástupce žalobkyně za cestu k jednání soudu a zpět do sídla advokáta za dvě půlhodiny po 150 Kč, celkem tedy ve výši 300 Kč (§ 14 odst. 1, 3 advokátního tarifu). Dále bylo přiznáno cestovné podle vyúčtování právního zástupce žalobkyně za cestu osobním automobilem k jednání soudu a zpět do sídla advokáta, a to dne 5. 11. 2025 (50 km, průměrná spotřeba vozidla Škoda Octavia 6,8 l/100 km, při ceně pohonných hmot 35,80 Kč/l, včetně amortizace vozidla) celkem ve výši 411,72 Kč. Celkem tedy soud přiznal žalobkyni proti žalované náhradu nákladů řízení ve výši 13 452 Kč.
25. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení k rukám jejího právního zástupce Mgr. Lukáše Nálevky podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. [jestliže má účastník v průběhu řízení postupně několik zástupců, nahradí se náklady k rukám toho zástupce, který je zde v době rozhodnutí o nich (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2016, sp. zn. 28 Cdo 1509/2015)]. Soud k náhradě nákladů řízení stanovil přiměřenou lhůtu k plnění v délce 30 dnů podle § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 5. listopadu 2025

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně